

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2015. július 14.)****Szlovákia 2015. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2015. évi stabilitási programját**

(2015/C 272/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és a foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát. A stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.
- (2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2015. július 14-én elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást, 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot ⁽²⁾. Ezek együttesen alkotják az „integrált iránymutatásokat”, és a tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe ezeket.
- (3) A Tanács 2014. július 8-án ajánlást ⁽³⁾ fogadott el Szlovákia 2014. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Szlovákia 2014. évi aktualizált stabilitási programját. A Bizottság 2014. november 28-án a 473/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽⁴⁾ megfelelően kiadta Szlovákia 2015-re vonatkozó költségvetés-tervezési javaslatáról szóló véleményét.

⁽¹⁾ HLL 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ Ezeket a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2014-es iránymutatásokról szóló, 2014. május 6-i 2014/322/EU tanácsi határozat (HL L 165., 2014.6.4., 49. o.) érvényben hagyta.

⁽³⁾ A Tanács 2014. július 8-i ajánlása Szlovákia 2014. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2014. évi stabilitási programját (HL C 247., 2014.7.29., 122. o.)

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. május 21-i 473/2013/EU rendelete a költségvetés-tervezési javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euroövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről (HL L 140., 2013.5.27., 11. o.).

- (4) A Bizottság 2014. november 28-án elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2015. évi európai szemeszterét. Szintén 2014. november 28-án a Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Szlovákiát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (5) Az Európai Tanács 2014. december 18-án jóváhagyta a beruházások ösztönzéséhez, a strukturális reformok intenzívebb folytatásához és a felelősségteljes, növekedésbarát költségvetési konszolidációhoz szükséges prioritásokat.
- (6) A Bizottság 2015. február 26-án közzétette a Szlovákiára vonatkozó 2015. évi országjelentését. Az országjelentésben a Bizottság megvizsgálta a 2014. július 8-án elfogadott országspecifikus ajánlások tekintetében Szlovákia által elért eredményeket.
- (7) 2015. április 29-én Szlovákia benyújtotta 2015. évi nemzeti reformprogramját és 2015. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (8) Szlovákia jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. A 2015. évi stabilitási program szerint a kormány az államháztartási hiányt fokozatosan, 2015-ben a GDP 2,5 %-ára, majd 2018-ban a GDP 0,5 %-ra tervezi javítani. A stabilitási program szerint a középtávú költségvetési cél – a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális hiány – 2017-ben teljesülne. Az államadósság-ráta a várakozások szerint 2015-ben kismértékben, a GDP 53,4 %-ára, majd ezt követően 2018-ra fokozatosan a GDP 50,3 %-ára csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor 2016-tól kezdődően a kitűzött hiánycélok elérését támogató intézkedések nincsenek kellőképpen kidolgozva. A Bizottság 2015. tavaszi előrejelzése alapján a nettó kiadások növekedése 2015-ben és 2016-ban is a referenciaérték alatt marad, vagyis teljesülnek a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményei. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2015. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint Szlovákia várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (9) A munkaerőpiac 2014-ben az élénkülés jeleit mutatta, de a munkanélküliség továbbra is magas. A szociális biztonsági rendszer fékjeit csökkentették, és némi előrelépést értek el az ifjúsági munkanélküliség csökkentése terén is, de a tartós munkanélküliség jelentős kihívás marad, a romák és az alacsony képzettségűek körében pedig alacsony a foglalkoztatás. Néhány kezdeti lépést tettek az állami foglalkoztatási szolgálat javítása felé, de a kapacitások hiánya korlátozza a személyre szabott szolgáltatások nyújtását, különösen a munkaerőpiactól legtávolabb állók esetében. A nők foglalkoztatási rátája jóval elmarad az uniós átlagtól, ami a megfizethető és jó minőségű gyermekgondozási szolgáltatások elégtelen kínálatára és a szülői szabadság meglehetősen hosszú időtartamára vezethető vissza.
- (10) Szlovákia a 2015-ben hatályba lépő szakképzési törvény révén némi előrehaladást ért el a munkaalapú tanulás terén. Az előrelépés azonban korlátozott volt az oktatási feltételek javítása, a karrierorientáltabb felsőoktatási alapképzési programok létrehozásának ösztönzése, valamint a kisgyermekkorú nevelést és gondozást igénybe vevő roma gyermekek arányának növelése terén. Nem hoztak intézkedéseket a romák szakképzésben és felsőoktatásban való szélesebb körű részvételének biztosítására. Csupán korlátozott előrelépés történt a szlovák kutatási és innovációs rendszer hiányosságainak kezelése terén; a legszükségesebb a tudásalap színvonalának és relevanciájának javítása, valamint a tudományos, a kutatói és az üzleti élet közötti együttműködés elősegítése lenne.
- (11) A szlovák üzleti környezet gyenge színvonala mind a külföldi, mind a hazai befektetők számára csökkenti az ország vonzerejét. A közigazgatás és az igazságszolgáltatás hatékonyság- és színvonalbeli hiányosságai különösen gyengítik az üzleti környezetet. A közszolgálatot hátrányosan befolyásolja az állomány gyors cserélődése és a humán erőforrás-gazdálkodás rossz hatékonysága. A korrupció elleni erőfeszítések mindeddig korlátozottak voltak. Elmaradt különösen az adóhatóságok elemzési, illetve ellenőrzési kapacitásainak szükséges bővítése. A közbeszerzés régóta meglévő hiányosságai hátrányosan érintik a közforrások elosztását.
- (12) Az adórendszer közelmúltbeli változásai hozzájárultak ugyan az államháztartás helyzetének javulásához, de a népesség előregedésével összefüggő költségek a jövőben rontani fogják Szlovákia jelenleg viszonylag stabil adóssághelyzetét. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága attól függ, a kormány képes-e növelni az egészségügyi ágazat költséghatékonyságát. A szlovák egészségügyi rendszer általános hatékonysága alacsony, a

(1) Az Európai Parlament és a Tanács 2011. november 16-i 1176/2011/EU rendelete a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

rendszer a többi uniós országgal összevetve is gyengén teljesít. A kormány a nemzeti egészségügyi rendszer hiányosságait a 2014–2020-as időszakra elfogadott új egészségügyi stratégiával kívánja orvosolni. A stratégia végrehajtása megkezdődött, de a legtöbb intézkedés még nem lépett hatályba. Hatékonysághiánnyal küszködik az adóbehajtás és -igazgatás területe is.

- (13) Az elmúlt évek alacsony beruházási szintje Szlovákia hosszú távú növekedési kilátásait is ronthatja. A magánberuházások 2008 és 2013 közötti esése különösen jelentős volt; a visszaesés mintegy 90 %-a a nem pénzügyi vállalkozásokat érinti, és a közvetlen külföldi befektetések (kfb) visszaesésével magyarázható. A termelőberuházások volumene 2013-ban reálértéken 13 %-kal volt alacsonyabb a 2008. évinél. A közberuházások sokkal kevésbé zsugorodtak, de csökkenésük jelentős következményekkel jár, hiszen a nagy léptékű szállításiinfrastruktúra-beruházások elengedhetetlenek a középső és keleti szlovák régiók növekedési potenciáljának kiaknázásához. A beruházástervezéssel kapcsolatos igazgatási és szabályozásból eredő korlátok, valamint az építési és a földhasználati engedélyek kiadásával kapcsolatos átláthatóság hiánya és az eljárások hossza visszafogja a közberuházásokat. Szlovákiában a közberuházások igen nagy részét finanszírozzák uniós forrásokból a régió más tagállamaihoz képest. Az uniós források felhasználását viszont akadályozza a tervezési eljárások gyenge irányítása, az alacsony színvonalú projekttervezés és -kiválasztás, valamint a környezeti hatásvizsgálatokkal kapcsolatos követelmények be nem tartása. A személyre szabott közbeszerzések korlátozzák a versenyt és magas végső árakat eredményeznek. A közbeszerzésben részt vevő közjogi szervek fokozott felügyelete és szakértelmének növelése elősegíthetné e problémák leküzdését. A közigazgatás és az igazságszolgáltatás hatékonyság- és színvonalbeli hiányosságai különösen gyengítik az üzleti környezetet, amihez hozzájárul, hogy egyelőre nem kezelték a polgári jog reformjának és a bíróságokra nehezedő munkateher egyenlőtlen elosztásának a kérdését.
- (14) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Szlovákia gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2015. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Szlovákiának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak a programoknak Szlovákia fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi.
- (15) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot, és azt a véleményt⁽¹⁾ fogalmazta meg, hogy Szlovákia megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (16) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elkészítette az euroövezet egészének gazdaságpolitikájára vonatkozó elemzését is. Ezen elemzés alapján a Tanács külön ajánlásokat adott ki azon tagállamok számára, amelyek pénzneme az euro⁽²⁾. Szlovákiának, amelynek pénzneme ugyancsak az euro, az említett ajánlások teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról is gondoskodnia kell,

AJÁNLJA, hogy Szlovákia 2015–2016-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Többek között a kórházi ellátás irányításának javításával és az elsődleges egészségügyi ellátás erősítésével javítsa az egészségügyi ágazat költséghatékonyságát. Hozzon intézkedéseket az adóbehajtás biztosítása érdekében.
2. Aktivizáló intézkedések, második esélyt nyújtó oktatás és kiváló minőségű, személyre szabott képzések bevezetésével hozzon további intézkedéseket a tartós munkanélküliség kezelésére. A gyermekgondozási létesítmények kínálatának bővítésével fokozottabban ösztönözze a nőket a munkában maradásra vagy a munkába visszatérésre.
3. Az oktatási eredmények romlásának megállítása céljából javítsa a tanárképzést és a tanári szakma vonzerejét. Fokozza a roma gyermekek részvételét a többségi oktatásban és a kiváló minőségű kisgyermekkori nevelésben.

⁽¹⁾ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

⁽²⁾ HL C 272., 2015.8.18., 98. o.

4. Az infrastrukturális beruházások fellendítése érdekében javítsa és egyszerűsítse a földhasználati és építési engedélyezési eljárásokat. A közbeszerzések terén fokozza a versenyt és javítsa a felügyeleti mechanizmusokat.

Kelt Brüsszelben, 2015. július 14-én.

a Tanács részéről
az elnök
P. GRAMEGNA
